

byly vyvráceny věci i zákonu vyhovující důvody odvolacího rozsudku, k nimž se dovolatel odkazuje. Ustanovení § 1266 obč. zák. mluví zcela jasně a zřetelně jen o »nevinném manželu«, má tedy na mysli manžela, jemuž nelze na rozluce přičítati vůbec žádnou vinu, a nepřichází proto obecné ustanovení § 1304 obč. zák. proti zvláštnímu ustanovení § 1266 obč. zák. vůbec v úvahu (sb. n. s. čís. 6816).

Čís. 9038.

»Novou« pohledávkou míní se v § 469 obč. zák. pohledávka jiná, nikoliv pohledávka v poměru k majiteli nemovitosti nová. Vlastník hypoteky může poskytnouti převodem podle § 469 obč. zák. jiné již existující pohledávce nebo její části lepší pořadí na uvolněném zástavním místě.

(Rozh. ze dne 14. června 1929, Rv II 699/28.)

Marie K-ová dlužila část kupní ceny za parní mlýn a pilu, která byla spoluvlastnictvím Marie K-ové a jejího manžela Floriána K-a. Nedoplatek tento činil 86.500 Kč. Tento nedoplatek dlužila Marie K-ová Anně K-ové, od níž nemovitosti koupila. Pohledávka tato byla zajištěna na spoluvlastnické polovici Marie K-ové. Dlužním úpisem ze dne 19. května 1925 uznala Marie K-ová, že jí žalovaná strana, banka M. zapůjčila a hotově vyplatila 86.500 Kč. Na základě tohoto dlužního úpisu a na základě kvitance, vydané Annou K-ovou a potvrzující, že její pohledávka z nedoplatku kupní ceny 86.500 Kč zajištěná na spoluvlastnické polovici realit Marie K-ové byla zaplacená, bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku banky M. 86.500 Kč s přísl. v pořadí zajištěné pohledávky v téže výši Anny K-ové. Při rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti Floriána a Marie K-ových přikázal exekuční soud bance M. 86.500 Kč ve vloženém pořadí a poukázal odpor dalšího knihovního věřitele Pozemkového ústavu na pořad práva. Žalobě Pozemkového ústavu proti bance M., by bylo uznáno právem, že se odporu vyhovuje a 86.500 Kč se přikazuje Pozemkovému ústavu, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: V tomto sporu jde především o význam slova »nová pohledávka« v § 469 obč. zák. Podle názoru odvolacího soudu nemá toto rčení »nová pohledávka« v tomto zákonném ustanovení ten význam, který mu přikládá žaloba a první soudce. Podle názoru odvolacího soudu rozumí se rčením »nová pohledávka« pohledávka, která není pohledávkou totožnou s pohledávkou, pro niž již vázlo zástavní právo, v jehož pořadí má býti zajištěna pohledávka nová. Úmyslem zákonodárce bylo, by si majitel hypoteky mohl v pořadí zaplacené pohledávky, která byla zajištěna, dáti zajistiti pohledávku novou, jinou, a tak snáze získati úvěr. Jest prokázáno, že Marie K-ová užívala společně se svým manželem úvěru asi 1.000.000 Kč u banky M. Jest zjištěno, že dluh Marie K-ové a Floriána K-a činil k 1. lednu 1925 816.140 Kč a dne 1. prosince 1925 930.310 Kč. Činil tedy dluh Marie K-ové u žalované strany v době, kdy byla zajištěna sporná

pohledávka banky M. na spoluvlastnictví Marie K-ové v pořadí pohledávky Anny K-ové, více než zajištěných 86.500 Kč. Dala-li si banka M. zajistiti uvedenou pohledávku v pořadí pohledávky Anny K-ové, nestalo se to neprávem a jde tu o právoplatné zástavní právo, poněvadž se jednalo o pravou pohledávku banky M. Pohledávka tato byla proti pohledávce Anny K-ové novou, pohledávkou jinou, netotožnou s pohledávkou Anny K-ové. Na tom nezáleží, že šlo vlastně o část úvěru manželů Marie K-ové a Floriána K-a. Ostatně tato pohledávka byla již v tom směru nová, že části úvěru povoleného žalovanou stranou, manželům K-ovým bylo použito na zaplacení pohledávky Anny K-ové, takže vznikla tato pohledávka strany žalované později, než pohledávka Anny K-ové a byla tudíž pohledávka žalované strany proti pohledávce, v jejímž pořadí byla zajištěna, novou. Jelikož žalující strana ani nepopírá, že tato pohledávka, totiž pohledávka žalované strany zajištěná na nemovitosti (na spoluvlastnické polovici Marie K-ové) byla v době rozvrhového usnesení zaplacená, právem exekuční soudce na tuto pohledávku připadající peníz přikázal žalované.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje žalující strana v tom, že odvolací soud jest názoru, že pohledávka 86.500 Kč žalované banky, na níž zástavní právo pro zaniklou pohledávku Anny K-ové bylo převedeno, je pohledávkou novou (§ 469 obč. zák.) a že převod zástavního práva vyhovuje § 469 obč. zák. a jest platný. Leč názor odvolacího soudu není nesprávný. Mluví-li se v § 469 obč. zák. o pohledávce nové, nemíní se tím, jak žalující strana za to má, nová pohledávka v poměru k majiteli nemovitosti, nýbrž nová pohledávka v poměru k vymazané pohledávce, tedy pohledávka s touto pohledávkou nikoli totožná, jinými slovy rozumí se novou pohledávkou v § 469 obč. zák. pohledávka jiná. Doslov ustanovení § 469 obč. zák. tomuto výkladu neodporuje (srovnej Dr. Klang: Bemerkungen zu den sachenrechtlichen Bestimmungen der Zivilnovellen str. 130, týž v Gerichtszeitung ai 1918: Zur Auslegung des § 34, III. Teilnovelle str. 267, pozn. 7) a odpovídá tento výklad též povaze a účelu tak zv. vlastnické hypoteky, pokud se týče ustanovení § 469 obč. zák., kterým má býti dána možnost vlastníku hypoteky s uvolněným zástavním právem, s uvolněným zástavním místem disponovati, by si mohl lépe, pokud se týče výhodněji své hospodářské poměry upravit. Jedním ze způsobů a prostředků, kterým uvedeného účelu lze dosíci, jest též, že vlastník hypoteky poskytne převodem podle § 469 obč. zák. jiné již existující pohledávce nebo její části lepší pořadí na uvolněném místě zástavním (srovnej Dr. Klang na uvedených místech, Dr. Hendel: Die Verfügung des Eigentümers über die Hypothek str. 33, 48, 49, Dr. Stieber: Vývoj a právní povaha vlastnickovy hypoteky str. 133, 138). Není správným tvrzení žalující strany, že takovýmto výkladem dotčeny jsou stěžejní

zásady veřejných knih, najmě zásada publicity, určitostí a pořadí. Na pořadí nic se při uvedeném výkladu nemění, zadnější věřitelé na postup do předu, nevyhradili-li si jej (§ 469a obč. zák.), nemají nárok a důvěra v knihy veřejné, pokud se týče její určitost, nikterak uvedeným výkladem netrpí.

Čís. 9039.

Do lhůty k námitkám proti směnečnému platebnímu příkazu nezapočítávají se dny, po něž bylo podání na poště.

(Rozh. ze dne 15. června 1929, R I 210/29.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu, jenž byl doručen žalovanému dne 11. prosince 1928, podal žalovaný dne 14. prosince 1928 na poštu námitky, jež došly k soudu dne 15. prosince 1928. Soud prvního stolu, opíraje se o předpis čl. LII. uv. zák. k c. ř. s., pokládal námitky za opozdžené a proto je odmítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a nařídil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, o námitkách dále jednal. Důvody: Jest sice pravda, že čl. LII. uvoz. zák., mluvě o lhůtách k podání žaloby nebo k podání námitek proti platebnímu nebo zajišťovacímu rozkazu nebo proti výpovědem a příkazům podle řízení ve věcech nájemních, mínil tím lhůty práva hmotného, pokud se týče stavěl lhůty k námitkám na roveň lhůtám práva hmotného, a proto také judikatura (rozh. čís. 419, 3089, 3759, 3854, 4230, 8074 sb. n. s.) lhůty tyto prohlašuje za lhůty hmotněprávní, nikoli procesní. Avšak z toho, že čl. LII. uvoz. zák. zařazen jest mezi ustanovení (počínaje článkem XLVII. a konče LIII.) rázu intertemporálního, nutno souditi, že zákonodárce mínil tu dáti zákonný předpis pro posuzování lhůt, jež počaly běžeti před účinností civilního soudního řádu a dokonaly se po tomto dni. To vyplývá z doslovu »zákonné nebo soudem vyměřené lhůty nejsou dotčeny ve svém běhu a trvání tím, že civilní soudní řád nabyt moci«. Jest také pravda, že v řízení rozkazním a směnečném teprve námitky jsou pramenem sporného řízení a proto teprve podáním jich nastává vlastní spor. Avšak z toho, že i řízení směnečné a nájemní pojato jest do civilního soudního řádu, jest souditi, že zákonodárce — uspořádav článkem LII uvoz. zák. poměry pro tehdejší přechodnou dobu — pro budoucnost mínil i na námitkové řízení, a zejména směnečné, vztáhnouti předpisy o lhůtách v civilním soudním řádě. Právem také proto literatura (Schauer, Hora) odkazujíc při době trvání lhůt na § 128 c. ř. s. chce tím naznačiti, že i tu jde o posuzování lhůt podle předpisů civilního soudního řádu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Článek LII uvozovacího zákona k civilnímu soudnímu řádu jest již podle svého zařazení ustanovením přechodného rázu, platným pro lhůty,